

PERHON KUNTA

KOULUKULJETUSPERIAATTEET JA
SÄÄNNÖT

Sivistyslautakunta 13.12.2023 § 132

SISÄLLYS

1.	Johdanto	1
2.	Lainsäädäntö	2
2.1.	Perusopetuslaki	2
2.2.	Muut lait ja asetukset	4
3.	Koulukuljetusperiaatteet Perhon kunnassa	5
3.1.	Koulumatkan pituus	5
3.2.	Matka kuljetusreitille	6
3.3.	Matka-aika	6
3.4.	Vanhemmille maksettava korvaus	7
3.5.	Koulumatkan vaarallisuus	7
3.6.	Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	7
3.7.	Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulujen kerhotoiminta	8
3.8.	Jälki-istunto	8
3.9.	Yläkoulun oppilaiden työelämään tutustumisjakson matkat	8
3.10.	Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat	8
3.11.	Yhteishuoltajuus	9
3.12.	Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat	9
3.13.	Toisesta kunnasta tuleva oppilas	9
4.	Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen	10
5.	Koulukuljetusten käytännön järjestelyt	11
5.1.	Linjaliikenne	11
5.2.	Tilausajot	11
5.3.	Poikkeustilanteet	11
5.4.	Aikataulut	12
6.	Turvallisuus ja sääntöjen noudattaminen koulumatkoilla	13
7.	Ohjeet oppilaalle	14
8.	Ohjeet huoltajalle	15
9.	Ohjeet liikennöitsijälle ja kuljettajalle	16
10.	Ohjeet koululle	17
11.	Ohjeet koulutoimistolle	18

1. Johdanto

Perhon kunnan peruskoulujen koulukuljetussäännössä kuvataan periaatteet, joiden mukaisesti oppilaalle myönnetään oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, sekä ne periaatteet, joiden mukaisesti maksuton koulukuljetus järjestetään.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti ja omatoimisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Vanhempien tulee tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa ja näin tukea lapsen turvallista liikkumista liikenteessä koulumatkoilla ja vapaa-aikoina. Oppilaan kävellen tai polkupyörällä kulkema koulumatka edistää oppilaan yleiskunnon kehittymistä edistäen terveyttä ja ennaltaehkäisten monia sairauksia. Samalla oppilas oppii liikkumaan itsenäisesti kotiympäristössään ja luottamaan omiin kykyihinsä.

2. Lainsäädäntö

Koulukuljetuksia koskeva lainsäädäntö löytyy pääosin perusopetuslaista (perusopetuslaki 628/1998) ja tieliikennelaista (tieliikennelaki 729/2018). Laissa säädetään muun muassa koulumatkaetuuden määräytymisestä, lasten turvalaitteista, henkilökuormauksesta ja ajoneuvon merkitsemisestä. Alkolukon käytöstä koulu- ja päiväkotikuljetuksissa säädetään alkolukkolaisissa (alkolukkolaki 730/2016). Myös koulumatkoilla ja koulukuljetuksissa on tärkeää muistaa, että kaikkien tienkäyttäjien on otettava huomioon yleinen tieliikennettä koskeva lainsäädäntö.

2.1. Perusopetuslaki

Oppilaan koulupaikan määräytyminen (6 §)

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita. (13.7.2018/542).

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (13.7.2018/542).

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

Koulumatkat (32 §)

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten

päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoitosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoitosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (perusopetuslaki 628/1998, 32§ ja muutos 30.12.2020/1216).

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642).

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoitosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. (8.4.2011/324).

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan. (L19.12.2003/1139).

2.2. Muut lait ja asetukset

Koulukuljetusten turvallisuusjärjestelyjä koskevat erityiset määräykset ovat liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa 553/2006 (Asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä). Asetus koskee koulun säännölliseen toimintaan kuuluvia matkoja, jotka ovat kunnan tai vastaavan tahon järjestämää tilausliikennettä. Koululaisten käyttämä linjaliikenne ei kuulu asetuksen soveltamisalaan. Koulumatkoja ja koulukuljetuksia koskee myös yleinen tieliikenteen lainsäädäntö.

Tieliikennelain mukaan jokaisen on käytettävä turvavyötä istuessaan sellaisella paikalla, mihin turvavyöt on asennettu. Oppilaita kuljettavan kouluauton (tilausliikenne, taksi, pienoislinja-auto) kuljettajan on myös käytettävä turvavyötä (Tieliikennelaki 2018/729, 95§).

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, matkustajien määrä yhdellä istuimella saa olla enintään seuraava:

1 istumapaikka	2 matkustajaa
2 istumapaikkaa	3 matkustajaa
3 istumapaikkaa	5 matkustajaa
4 istumapaikkaa	6 matkustajaa

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Siten 1 + 8 hengen autossa saa kuljettaa 13 oppilasta sillä edellytyksellä, että kaikki oppilaat ovat lukukauden alkaessa alle 13-vuotiaita, muutoin saa kuljettaa 12 oppilasta (koulukuljetusasetus 2006/553, 2 §).

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia (koulukuljetusasetus 3 §).

Koulu- ja päivähoitokuljetuksissa käytettävissä autoissa on oltava alkolukko (Alkolukkolaki 2016/730, 10§).

Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana olevalla koulukyytikilvellä. Kilven saa korvata takseissa valaistulla koulukuljetusta ilmaisevalla kuvulla, joka on vähintään taksivalaisimen kokoinen (Tieliikennelaki 2016/729, 143§; Koulukuljetusasetus 2006/553, 5 §).

3. Koulukuljetuseriaatteet Perhon kunnassa

Koulukuljetuksista vastaa sivistyslautakunta kunnanhallituksen hyväksymien koulukuljetuseriaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetukset alkavat perusopetuslain mukaisesti lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä. Koulujen alkamisesta ilmoitetaan kunnan verkkosivuilla ja kuntatiedotteessa. Samalla ilmoitetaan mahdollisista koulukuljetuksissa tapahtuneista muutoksista ja aikatauluista.

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä kotiin palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Esikoululaisten kuljetus kouluun voidaan järjestää kotoa tai vaihtoehtoisesti päivähoito–koulu–päivähoito kuljetuksena, mikäli on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen.

Kunnan velvollisuutena ei aina ole järjestää kuljetusta oppilaan koko koulumatkalle kotiosoitteesta kouluun, vaan koulumatka voi sisältää myös omatoimista kulkemista. Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuuluva yhteisaika odotuksineen ei saa ylittää perusopetuslain mukaisia päivittäisiä koulumatkaan kuluvia aikoja. Kotipihasta haetaan vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä (esim. liikuntaeste).

3.1. Koulumatkan pituus

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, kun yhdensuuntainen koulumatkan pituus lyhintä käyttökelpoista reittiä mitattuna on kaikilla oppilailla (esikoulusta – 9lk), kun koulumatka ylittää 3,5 km.

Koulumatkan pituus lasketaan lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin oppilaan kotiosoitteesta koulun liittymään. Mahdolliset kävely- ja pyörätiet otetaan huomioon kulkuväylinä. Mittaamisessa käytetään Googlen reittiohjelmaa, jolloin mittaustapa on kaikilla koulukuljetusta hakevilla oppilailla sama. Koululiitu ohjelmaa käytetään avuksi koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle, vaan koulumatkaan voi sisältyä myös itsekuljettava osuus.

Oppilailla on mahdollisuus kulkea olemassa olevien reittien kouluautoissa itse maksaen, vaikka koulumatkan pituus ei oikeuttaisi

maksuttomaan koulukuljetukseen ja mikäli autossa on tilaa. Se ei saa aiheuttaa kustannuksia kunnalle.

3.2. Matka kuljetusreitille

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettu koulumatka voi sisältää myös omatoimista kulkemista isomman tien varteen, lähimmälle bussipysäkille tai kouluauton pysähdyspaikalle.

Pääsääntöisesti oppilaat kävelevät kuljetusreitillä varteen, ellei matka sinne ole matkan pituuden, tieolosuhteiden tai tien vaarallisuuden vuoksi kohtuuton.

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden yhdensuuntaisen omavastuumatkan pituus koulukuljetuksen nousupaikalle voi olla enintään kaksi (2) km, mikä oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin.

Mikäli kuljetusta halutaan tätä lyhemmälle matkalle eikä perusteena ole lääkärintodistus tai laissa määritelty aikaraja, tulee kuljetuksesta ja siitä maksettavasta korvauksesta sopia suoraan liikennöitsijän kanssa. Tämä ei saa aiheuttaa kunnalle lisäkustannuksia.

3.3. Matka-aika

Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään:

1. kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
2. kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

Matka-aikaan lasketaan mukaan myös mahdollinen kävelymatka. Ajan arvioinnissa käytetään Kuntaliiton antaman suosituksen mukaisia oppilaan keskimääräisiä kävelyaikoja:

ikä vuosina	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
kävelyaika min/km	16 min	15 min	14 min	13 min	12,5 min	12 min	11,8 min	11,6 min	11,4 min	11,2 min	11 min	10,8 min

3.4. Vanhemmille maksettava korvaus

Mikäli kunnalla ei ole mahdollisuutta järjestää oppilaan koulukuljetusta tai osaa siitä ja oppilas täyttää kuljetusehdon, voidaan huoltajalle maksaa korvausta kuljetuksen järjestämisestä. Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Korvauksen suuruus on Kelan käyttämä kilometrikorvaus.

3.5. Koulumatkan vaarallisuus

Jos oppilaan koulumatka hänelle osoitettuun lähikouluun katsotaan vaaralliseksi tai osa siitä on vaarallista, kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osalle. Vaarallisuutta arvioitaessa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Suurimpana painoarvona ovat tien liikennemäärät ja nopeusrajoitukset, teiden ylitykset, tiellä liikkuvan kaluston tyyppi. Vaarallisuuden arvioinnissa huomioidaan oppilaan ikä ja muut olosuhteet. Arviointiin käytetään Koululiitu-ohjelmaa. Olosuhteiden muuttuessa tien vaarallisuus arvioidaan uudelleen.

Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen tai pientareen kapeus eivät yksinään tee tiestä vaarallista. Kun tie on määritelty vaaralliseksi jollekin luokka-asteelle, voidaan tämän luokka-asteen oppilaan kuitenkin edellyttää kävelevän tietä pitkin koulukuljetuksen hakupaikkaan. Pelkkää vaaralliseksi määritellyn tien ylitystä koulukuljetuksen hakupaikkaan ei katsota liian vaaralliseksi.

Koulukuljetuksesta ja oppilaan hakupaikasta päätetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet.

Mahdolliset poikkeukselliset tilanteet, mitkä saattavat tehdä koulumatkan vaaralliseksi päätetään aina tapauskohtaisesti. Tällaisia ovat mm. petoeläimet ja tietyöt.

3.6. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Maksuton koulukuljetus voidaan myöntää, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Koulumatka saattaa olla liian vaikea oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas esimerkiksi terveydellisistä syistä. Kuljetuspäätös tehdään aina tapauskohtaisesti ja se edellyttää lääkärin tai psykologin asiantuntijalausuntoa, minkä huoltaja on velvollinen hankkimaan. Lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syy ja perustelu sekä mille ajanjaksolle asiantuntija

suosittelee kuljetuksen järjestämistä. Pimeys, liukkaus, eläimet tai muut normaalit olosuhteet eivät ole peruste kuljetuksen myöntämiselle. Lausunto on voimassa enintään lukuvuoden, ellei se ole luonteeltaan pysyväisluontoinen ja sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Maksuton koulukuljetus voidaan myöntää määräajaksi esimerkiksi tapaturman, liikuntarajoitteen tai sairauden perusteella. Tällöin koulukuljetuksen tarve tulee osoittaa lääkärinlausunnolla.

Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme (3) arkipäivää siitä, kun asiantuntijalausunto on saapunut koulutoimistoon.

3.7. Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulujen kerhotoiminta

1.–2. luokkien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla lapsilla ei ole subjektiivista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, vaan huoltajat vastaavat kuljetuksesta itse. Niillä toimintaan osallistuvilla oppilailla, joilla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, on mahdollisuus käyttää olemassa olevia koulukuljetuksia.

3.8. Jälki-istunto

Huoltajat vastaavat kuljetuksesta jälki-istunnon jälkeen.

3.9. Yläkoulun oppilaiden työelämään tutustumisjakson matkat

Oppilaiden työelämään tutustumisjaksot (TET-jakso) ovat opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Niillä toimintaan osallistuvilla oppilailla, joilla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, on mahdollisuus käyttää olemassa olevia koulukuljetuksia myös TET-jaksolla.

3.10. Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 § mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun.

Jos oppilas käy huoltajan aloitteesta muuta kuin lähikouluun, huoltaja vastaa koulukuljetuksesta.

Oppilaalla on mahdollisuus osallistua kunnan järjestämään koulukuljetukseen edellytyksellä, että maksaa itse matkan, koulukuljetusreitti matkalle on olemassa ja autossa on tilaa. Muussa tapauksessa huoltaja on velvollinen järjestämään kuljetuksen itse.

3.11. Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetus myönnetään ja järjestetään pääsääntöisesti oppilaan väestörekisterin mukaisesta osoitteesta, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät. Vuoroasumisessakin lapsella on vain yksi virallinen asuinpaikka, jonka perusteella kunta osoittaa lähikoulun. Lapsen koulupaikka määräytyy sen perusteella. Kunnan perusopetuslain mukaisen koulumatkaetuuden järjestämisvelvollisuus syntyy vain lapsen virallisesta asuinpaikasta.

Jos oppilas kulkee kouluun eri osoitteesta esimerkiksi vuoroviikoin, hän voi käyttää kummastakin osoitteesta jo olemassa olevia koulukuljetuksia edellyttäen, että matkan pituus siihen oikeuttaa. Muussa tapauksessa huoltaja vastaa kuljetuksesta.

3.12. Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Toisessa kunnassa koulua käyvien oppilaiden koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Poikkeuksena ovat ne perholaiset esi- ja perusopetuksen oppilaat, joille ei ole omassa kunnassa väestörekisterissä mainitun äidinkielen mukaista opetusta tai oppilaalla olevan vamman vaatimaa opetusta. Heille myönnetään ja korvataan koulukuljetus yhdestä virallisesta osoitteesta lähimpään ko. opetusta antavaan kouluun hakemuksesta lukuvuosittain.

Mikäli oppilas muuttaa muuhun kuntaan, hän voi huoltajan hakemuksesta jatkaa koulunkäyntiä entisessä kunnassa. Koulukuljetusta ei tällöin järjestetä eikä koulumatkoja korvata.

3.13. Toisesta kunnasta tuleva oppilas

Jos toisen kunnan oppilas tulee Perhon perusopetuksen oppilaaksi, Perhon kunta ei maksa hänen koulukuljetustaan.

4. Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen

Perusopetuslain mukaista (koulumatka on 3,5 km tai enemmän) maksutonta koulukuljetusta ei tarvitse hakea.

Tämän koulukuljetussäännön mukaiselle alle 3,5 km koulumatkalle koulukuljetus haetaan erillisellä lomakkeella. Lomake on tulostettavissa kunnan kotisivuilta ja saatavissa koulutoimistosta.

Hakemus voi olla myös vapaamuotoinen.

Erityistilanteissa, jotka on määritelty kappaleissa 3.5 ja 3.6, oppilasta koskevaa koulumatkaetuutta tai sen muutosta haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, joka osoitetaan sivistyslautakunnalle. Hakemuksesta on käytävä ilmi kuljetuksen hakemisen syy, ajanjakso, mille etuutta haetaan ja hakemukseen on liitettävä tarvittavat asiantuntijalausunnot.

Koulumatkan järjestämistä haetaan ja päätös tehdään pääosin jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Hakemus voidaan jättää ja päätös tehdä myös osalle lukuvuotta, esimerkiksi talviaika. Myös asiantuntijalausunnot on toimitettava hakemuksen mukana vuosittain, ellei niissä ole selkeästi mainintaa esim. pitkäaikaisvammasta, jonka perusteella kuljetusetu voidaan määritellä pitempiaikaiseksi. Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Päätökset maksuttomasta koulukuljetuksesta tehdään hallintosäännössä annetun päätäntävällän mukaisesti.

5. Koulukuljetusten käytännön järjestelyt

5.1. Linjaliikenne

Linjavuorossa kuljetusoppilaat käyttävät matkakorttia. Lukuvuoden päättyessä kortit palautetaan koululle uudelleen aktivointia varten. Korttia voi käyttää ma-pe koulupäivinä, ei lauantaisin, ja sen voi leimata kaksi kertaa päivässä. Kadonneen tai vahingoittuneen kortin uudelleen hankinnan kulut laskutetaan huoltajalta. Linjavuoro ajaa luvanvaraista, vahvistettua reittiään, eikä voi poiketa siltä.

5.2. Tilausajot

Tilausajoreitit ovat kunnan kilpailuttamia reittejä. Reitit kulkevat oppilaiden kuljetuspysäkkien kautta lyhintä tarkoituksenmukaista reittiä, yleensä ns. päätietä, jolle liittyvä ns. kotitien risteys on määrätty kuljetuspysäkiksi, ellei rakennettua bussipysäkkiä ole lähietäisyydellä. Kohdassa Matka kuljetusreitille on itse kuljettavan omavastuumatkan pituudet.

5.3. Poikkeustilanteet

Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä (esim. oppilas menee koulusta suoraan kaverin luokse) tai jos hän ei käytä hänelle osoitettua koulukuljetusta (esim. huoltaja hakee oppilaan koululta).

Keliolosuhteista tai muista poikkeustilanteista johtuvista syistä voi käydä niin, että auto ei saavu aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijän vastuulla on järjestää korvaava kuljetus mahdollisuuksien mukaan. Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitun aikataulun, minkä jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin tai kouluun.

Mikäli matka keskeytyy autosta johtuvasta syystä esim. auton rikkoontuminen, oppilaiden tulee noudattaa kuljettajan ohjeita. Kuljettajan tulee järjestää mahdollisimman nopeasti korvaava kuljetus, jota oppilaiden tulee odottaa.

Mikäli koulukuljetuksiin ollaan tyytymättömiä laadullisesti tai kyydityksissä on jotakin ongelmia, huoltajan tulee olla yhteydessä koulutoimistoon. Ongelmatilanteet kirjataan koulutoimistossa ja kuljetusyrittäjään otetaan yhteyttä ongelman selvittämiseksi.

Kunta vastaa oppilaille koulussa tai koulumatkalla tapahtuvista tapaturmista. Vastuu koskee varsinaista koulu-aikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ja luokkaretkiä yms.

5.4. Aikataulut

Linjaliikenteen aikataulu on linjaliikenneluvan mukainen. Aikataulu on nähtävissä Matkahuollon sivuilla ja se julkaistaan myös kunnan kotisivuilla.

Tilausajoissa aikataulu muodostuu matkustajaluettelon mukaan ja sitä päivitetään lukuvuosittain. Koulu ilmoittaa huoltajille aikataulumuutoksista. Aikataulut julkaistaan myös kunnan kotisivuilla.

Oppilaan on oltava viisi (5) minuuttia ennen sovittua aikaa odottamassa auton pysähtymispaikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta aikataulun mukaisen ajan yli. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovittulla paikalla.

6. Turvallisuus ja sääntöjen noudattaminen koulumatkoilla

Huoltajan tehtävä on neuvoa oppilasta liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Huoltajien tulee tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajien on neuvottava ja tarpeen mukaan saatettava lasta, kunnes hän oppii kulkemaan koulumatkansa ja huomioimaan muuta liikennettä. Erityisesti tulee huolehtia lapsen näkyvyydestä liikenteessä heijastimia käyttäen. Huoltajat vastaavat koulukuljetuksessa olevien oppilaiden turvallisesta pääsystä kotoa autoon ja koulupäivän jälkeen autolta kotiin.

Vanhempien tulee arvioida, voiko lapsi kulkea koulumatkan tai osan siitä polkupyörällä. Pyöräilykypärää tulee lain mukaan käyttää aina pyöräillessä.

Koulun säännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Tämän vuoksi kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

Liikennöitsijöiden / autoilijoiden vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä koulun pysäkille asti.

Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Koulukuljetusauton kyytiin saavat pääsääntöisesti nousta vain ne oppilaat, joilla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Mikäli autossa on tilaa, voi liikennöitsijän kanssa sopien kyytiin päästä myös itsemaksavia oppilaita ja muita matkustajia.

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkeävaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Perhon kunta ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

7. Ohjeet oppilaalle

Oppilaan tehtävänä on turvallisen ja joustavan koulukyydityksen toteutumisen varmistamiseksi:

1. olla ajoissa sovitulla odotuspaikalla, että kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun,
2. odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselle tai muille,
3. käyttää heijastinta pimeän aikana,
4. tietää, että linja-autopysäkki ei ole leikkipaikka,
5. huolehtia siitä, että ei ole likainen tai luminen, kun nousee koulukuljetukseen,
6. nousta autoon reippaasti, mutta ryntäilemättä, istua penkille ja kiinnittää turvavyö sekä pitää ajon aikana turvavyö kiinnitettynä,
7. käyttäytyä ajon aikana asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon, noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita,
8. kertoa matkan aikana tulevista ongelmista heti kuljettajalle,
9. nousta paikaltaan vasta sen jälkeen, kun auto on pysähtynyt ja poistua autosta viivyttämättä,
10. jos oppilas joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto jatkaa matkaansa,
11. jos oppilas kulkee autossa, missä matkakortti on käytössä, kortti on oltava mukana koulumatkoilla,
12. mikäli kortti tuhoutuu tai katoaa, peritään uudesta kortista maksu.

8. Ohjeet huoltajalle

Huoltajan tulee huolehtia, että oppilas

1. on ajoissa kuljetuspaikalla, viisi (5) minuuttia ennen sovittua lähtöaikaa,
2. on pukeutunut sään mukaan,
3. käyttää pimeällä heijastinta,
4. kuljetusreitin varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää,
5. osaa kulkea julkisella kulkuneuvolla,
6. osaa käyttäytyä asianmukaisesti,
7. ymmärtää liikenteessä liikkuessaan turvallisuuden merkityksen,
8. että oppilaan koulussa tarvitsemat urheiluvälineet tai muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esim. sukset ja sauvat ovat kiinnitetty toisiinsa),
9. että on vastaanottamassa riittävän ajoissa saatettavaa lasta.

Koulukuljetuksesta myöhästyneelle oppilaalle koulutoimi ei järjestä erillistä kuljetusta. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.

Huoltaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka oppilas aiheuttaa kuljetuskalustolle ilkivallan- teollaan. Liikennöitsijä ja huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan liikennöitsijälle, mikäli oppilaan kavereita on tilapäisesti tulossa koulukuljetukseen mukaan itse maksaen tai koulukuljetukseen oikeutettuna, esimerkiksi syntymäpäiville tulevat.

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

Jos oppilas vaarantaa toistuvasti liikenneturvallisuutta tai toisten oppilaiden turvallisuutta käytöksellään ja toiminnallaan koulukuljetuksessa, voidaan häneltä evätä oikeus koulukuljetukseen erikseen määritellyksi ajaksi. Ennen oikeuden rajoittamista tulee kuulla oppilasta ja hänen huoltajiaan oppilashuoltoryhmän kokoamien edustajien kanssa pidettävässä palaverissa, mistä laaditaan muistio.

9. Ohjeet liikennöitsijälle ja kuljettajalle

1. liikennöitsijä osallistuu lukuvuoden alkaessa koulukuljetusten suunnitteluun ja aikataulutukseen yhdessä koulutoimiston henkilökunnan kanssa,
2. huolehtii, että auto on määräysten mukainen ja siisti,
3. on kohtelias, asiallinen ja käyttäytyy esimerkillisesti,
4. ajaa liikennesääntöjä noudattaen,
5. pitää järjestystä autossa,
6. ongelmatilanteissa ottaa yhteyttä huoltajaan tai koululle,
7. huolehtii, että oppilas kiinnittää turvavyön,
8. opastaa autosta poistuvaa oppilasta,
9. erityistä huolenpitoa vaativien oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka,
10. ajaa koulukuljetusreitit tilauksen ja yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti,
11. pysähtyy niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä kyydistä turvallisessa paikassa,
12. sijoittaa oppilaat turvallisesti autossa,
13. noudattaa kuormitusmääräyksiä,
14. ottaa autoon oppilaiden liikuntavälineet,
15. varmentaa kääntöpaikan turvallisuuden,
16. kuljettaja käyttää roolimallina asianmukaisesti turvavyötä,
17. salassapitovelvollisuus: kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille.

10. Ohjeet koululle

Kouluilla huolehditaan koulukuljetuksen valvonnasta, odotuspaikan turvallisuudesta ja siitä, että kuljetusoppilaat osaavat koulun päättyessä ajoissa oikeaan autoon.

Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan kuljetusten odotusaikana. Koulu järjestää kuljetusoppilaille, sään niin vaatiessa (kova vesisade / pakkanen), mahdollisuuden olla sisätiloissa.

Koulu tiedottaa kuljetusten toimivuudesta ja toiminnasta koulutoimistoon. Mahdollisista koulukohtaisista poikkeusjärjestelyistä koulu ilmoittaa liikennöitsijälle. Kouluille jaetaan syksyisin koulukuljetusperiaatteet, jotka koulujen tulee toimittaa edelleen kuljetusoppilaille ja heidän huoltajilleen.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti koulun henkilökunnan ei tule omilla autoillaan osallistua koulukuljetuksiin tai muihinkaan lasten kuljetuksiin koulutyön yhteydessä, vaan jättää se ammattilaisten tehtäväksi. Jos tällainen järjestely osoittautuu tilapäisesti välttämättömäksi, tulee siihen saada lapsen huoltajan lupa.

11. Ohjeet koulutoimistolle

Koulukuljetukset kuuluvat hallinnollisesti sivistyslautakunnan toimialaan ja koulukuljetusten käytännön järjestelyt ovat sivistystoimenjohtajan vastuulla koulutoimistossa. Päätökset maksuttomasta koulukuljetuksesta tehdään hallintosäännössä annetun päätäntävällän mukaisesti.

Koulukuljetusten käytännön järjestelyjä hoidettaessa tulee koulutoimiston:

1. tehdä yhteistyötä koulukuljetuksissa olevien oppilaiden huoltajien, koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa,
2. neuvoa tarvittaessa kuljetusoppilaiden huoltajia koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa,
3. tiedottaa koulukuljetusten aikataulut kouluille,
4. tiedottaa mahdollisista kouluautojen aikataulumuutoksista kouluille.